

HUMANISTISK OCH SAMHÄLLSVETENSKAPLIG SPECIALISERING

Ämnet humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering möjliggör en tvärvetenskaplig eller inomvetenskaplig fördjupning inom ett valt kunskapsområde. Det ger möjlighet till ett vidgat perspektiv på humaniora eller samhällsvetenskap genom fördjupade kunskaper inom området. Humaniora och samhällsvetenskap kan omfatta många olika akademiska discipliner, till exempel filosofi, genusvetenskap, historia, konstvetenskap, medier och kommunikation, nationalekonomi, psykologi, språk, språkvetenskap och statsvetenskap.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering ska syfta till att eleverna fördjupar sina kunskaper inom ett valt kunskapsområde. Eleverna ska ges möjlighet att fördjupa ett vetenskapligt förhållningssätt, till exempel genom att diskutera teorier och pröva hypoteser. Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att använda relevanta begrepp och metoder inom kunskapsområdet. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla förmåga att vara källkritiska samt resonera kring och presentera resultat. Dessutom ska undervisningen ge eleverna möjlighet att relatera de fördjupade kunskaperna inom humaniora eller samhällsvetenskap till omvärlden samt bidra till att de utvecklar förmåga att omsätta kunskaperna i handling.

I undervisningen ska eleverna ges möjlighet att på ett fördjupat sätt arbeta med vetenskapliga metoder inom humaniora eller samhällsvetenskap. I undervisningen ska eleverna dessutom ges möjlighet att uttrycka kunskaper och föra resonemang såväl muntligt som skriftligt samt med hjälp av modern informationsteknik.

Undervisningen i ämnet humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

1. Kunskaper om det valda kunskapsområdet.
2. Förmåga att bearbeta, analysera och diskutera kunskapsområdet ur olika aspekter samt att relatera kunskapsområdet till omvärlden.
3. Förmåga att använda begrepp, metoder och teorier i arbetet med kunskapsområdet.
4. Förmåga att tillämpa ett kritiskt förhållningssätt i arbetet med kunskapsområdet.
5. Förmåga att praktiskt omsätta kunskaper inom området i olika sammanhang.
6. Förmåga att presentera kunskaper inom området i olika sammanhang.

Kurser i ämnet

Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering, 100 poäng, som beroende på valt kunskapsområde bygger på kursen samhällskunskap 2, kursen psykologi 2, kursen historia 2 eller kursen moderna språk 4. Kursen kan läsas flera gånger med olika innehåll.

Humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering, 100 poäng

Kurskod: HUMHUM00S

Kursen humanistisk och samhällsvetenskaplig specialisering omfattar punkterna 1–6 under rubriken Ämnets syfte. I kursen behandlas fördjupade kunskaper inom valt kunskapsområde.

Centralt innehåll

Undervisningen i kursen ska behandla följande centrala innehåll:

- Fördjupning inom valt kunskapsområde. Exempel på kunskapsområden kan vara arkeologi, EU, freds- och konfliktfrågor, globala utvecklings- och rättvisefrågor, interkulturell kommunikation, kriminologi, litteratur på olika språk, lokala eller regionala studier, mediekommunikation, miljöhistoria samt tolkning och översättning. Samband mellan kunskapsområdet och omvärlden.
- Vetenskapliga begrepp, teorier, modeller och metoder som är relevanta för kunskapsområdet.
- Källkritisk metod inom kunskapsområdet. Granskning, tolkning och värdering av information från olika medier och källor.
- Praktiska tillämpningar av kunskaper inom området, till exempel i samarbete med institutioner och organisationer i det omgivande samhället eller i form av till exempel fältstudier, rollspel och undersökningar.
- Uttrycks- och presentationsformer som är relevanta för kunskapsområdet och för humaniora eller samhällsvetenskap i allmänhet, till exempel debattartiklar, muntliga framställningar, utställningar och vetenskapliga rapporter. Anpassning till syfte, mottagare och situation.

Kunskapskrav

Betyget E

Eleven redogör **översiktligt** för såväl delar som helheter inom kunskapsområdet. Dessutom beskriver eleven **översiktligt enkla** samband mellan kunskaper och frågeställningar inom kunskapsområdet och företeelser och förhållanden i omvärlden.

Eleven bearbetar, analyserar och diskuterar **med viss säkerhet några frågor** inom kunskapsområdet. I arbetet använder eleven **med viss säkerhet** vetenskapliga begrepp, metoder och teorier som är relevanta för kunskapsområdet. Dessutom diskuterar eleven **översiktligt** olika aspekter av kunskapsområdet och drar **enkla** slutsatser om resultat och valda metoder. I arbetet söker, granskar och tolkar eleven **med viss säkerhet** information från olika källor, gör adekvata källhänvisningar samt värderar med **enkla** omdömen källornas relevans och trovärdighet.

Eleven tillämpar **med viss säkerhet** och **i samråd** med handledare sina kunskaper i relevanta praktiska sammanhang på ett sätt som är anpassat till kunskapsområdet.

Eleven presenterar **med viss säkerhet** kunskaper inom området på ett sätt som **till viss del** är anpassat till syfte, mottagare och situation samt med hjälp av **någon** relevant uttrycks- och presentationsform.

När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med viss säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

Betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Betyget C

Eleven redogör **utförligt** för såväl delar som helheter inom kunskapsområdet. Dessutom beskriver eleven **utförligt** samband mellan kunskaper och frågeställningar inom kunskapsområdet och företeelser och förhållanden i omvärlden.

Eleven bearbetar, analyserar och diskuterar **med säkerhet några frågor** inom kunskapsområdet. I arbetet använder eleven **med viss säkerhet** vetenskapliga begrepp, metoder och teorier som är relevanta för kunskapsområdet. Dessutom diskuterar eleven **utförligt** olika aspekter av kunskapsområdet och drar **välgrundade** slutsatser om resultat och valda metoder **med hänvisning till relevanta källor**. I arbetet söker, granskar och tolkar eleven **med viss säkerhet** information från olika källor, gör adekvata källhänvisningar samt värderar med **enkla** omdömen källornas relevans och trovärdighet. **Dessutom formulerar eleven sig självständigt i förhållande till källorna.**

Eleven tillämpar **med viss säkerhet** och **efter samråd** med handledare sina kunskaper i relevanta praktiska sammanhang på ett sätt som är anpassat till kunskapsområdet.

Eleven presenterar **med viss säkerhet** kunskaper inom området på ett sätt som **i huvudsak** är anpassat till syfte, mottagare och situation samt med hjälp av **några** relevanta uttrycks- och presentationsformer.

När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med viss säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.

Betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Betyget A

Eleven redogör **utförligt och nyanserat** för såväl delar som helheter inom kunskapsområdet. Dessutom beskriver eleven **utförligt och nyanserat** samband mellan kunskaper och frågeställningar inom kunskapsområdet och företeelser och förhållanden i omvärlden.

Eleven bearbetar, analyserar och diskuterar **med säkerhet flera frågor** inom kunskapsområdet. I arbetet använder eleven **med säkerhet** vetenskapliga begrepp, metoder och teorier som är relevanta för kunskapsområdet. Dessutom diskuterar eleven **utförligt och nyanserat** olika aspekter av kunskapsområdet och drar **välgrundade och nyanserade** slutsatser om resultat och valda metoder **med hänvisning till relevanta källor**. I arbetet söker, granskar och tolkar eleven **med säkerhet** information från olika källor, gör adekvata källhänvisningar samt värderar med **nyanserade** omdömen källornas relevans och trovärdighet. **Dessutom formulerar eleven sig självständigt i förhållande till källorna.**

Eleven tillämpar **med säkerhet** och **efter samråd** med handledare sina kunskaper i relevanta praktiska sammanhang på ett sätt som är anpassat till kunskapsområdet.

Eleven presenterar **med säkerhet** kunskaper inom området på ett sätt som är **väl** anpassat till syfte, mottagare och situation samt med hjälp av **flera** relevanta uttrycks- och presentationsformer.

När eleven samråder med handledare bedömer hon eller han **med säkerhet** den egna förmågan och situationens krav.